

Sisällysluettelo

ESIPUHE	3	Ovet	43
LUKIJALLE	4	Oven vapaa leveys	43
1 JOHDANTO	7	Kynnykset	45
Ihmisten moninaisuus ja yhdenvertaisuus	7	Oven avattavuus ja oven avautumissuunta ...	47
Määritelmiä	8	Havaittavuus	49
2 ESTEETTÖMYYDEN PERUSTEITA	9	Rakennuksen sisäiset kulkuväylät	51
Esteettömyys YK:n vammaisten henkilöiden		Rakennuksen sisäisen kulkuväylän mitoitus	51
oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa	9	Rakennuksen sisäisen kulkuväylän valaistus	52
Perustuslaki ja yhdenvertaisuuslaki	10	Luisat	53
Esteettömyys maankäyttö- ja rakennuslaissa ...	10	Kaltevuus	54
Valtioneuvoston asetus rakennuksen		Luiskan pinta.....	54
esteettömyydestä.....	11	Luiskan leveys	54
Esteettömyyteen liittyviä direktiivejä ja		Tasanteet	55
standardeja	12	Suojareuna	55
Muita ohjeita	12	Portaat	56
3 ESTEETTÖMYYS RAKENNUSHANKKEISSA ...	14	Portaan leveys	57
Rakennusten käytettävyys	14	Askelman nousu ja etenemä	57
Tilantarve ja mitoitus	14	Portaan havaittavuus	59
Turvallisuus	16	Kaiteet ja käsijohteet	60
Esteettömyyden huomioiminen rakennus-		Kaide	60
hankkeessa	16	Käsijohde	62
Korjausrakentamisen erityiskysymyksiä	16	Hissit	65
Tarveselvitys	17	Velvoitteet hissien rakentamiseksi	65
Hankesuunnittelu	18	Hissiyhteyden ulottuminen	65
Rakennussuunnittelu	18	Hissin mitoitus	66
Rakennuslupakäsittely.....	20	Hissin varustelu	67
Toteutus ja valvonta	21	Kevythissit	68
Esteettömyyden huomioiminen rakennuksen		Porrashissit	69
käyttöönottovaiheessa	21	Hissidirektiivi ja standardit	70
Esteettömyyden huomioiminen rakennuksen		Esteettömät wc-tilat	71
ylläpidossa	21	Opaste	71
4 RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ESTEETTÖMYYS	23	Ovi	72
Ulkoalueet	23	Mitoitus	73
Kulkuväylät	23	Lattia	74
Esteettömät autopaikat	29	Materiaalit ja valaistus	74
Saattoliikenteen pysähtymispaikka	31	Kalusteet ja varusteet	75
Piha-alueen toiminnot	32	Puku- ja pesuhuoneet	79
Sisäänkäynnit	37	Pukuhuoneen mitoitus, kalusteet ja varusteet	79
Katokset ja syvennykset	37	Pesuhuoneen mitoitus, kalusteet ja varusteet	80
Sisäänkäyntitasanne	38	Värit ja valaistus	83
Tuulikaappi	41	Sukupuolineutraali puku- ja pesutila	84
		Saunat	85
		Saunan ovi.....	87
		Lauteet	87
		Kaiteet ja käsijohteet	88

Laudeportaati.....	89	7 MATERIAALIT	120
Laudehissi	89	Lasi- ja peilipinnat	121
Kiuas	89	Lattiamateriaalit	122
Allastilat	91	8 OPASTUS	123
Portaat	92	Opasteiden luettavuus ja havaittavuus.....	123
Allashissi	92	Tekstit ja symbolit	123
Luiska	92	Opasteiden värit, pintamateriaalit ja valaistus	126
Altaan korotettu reuna	93	Opasteiden sijoittaminen	127
Materiaalit ja värit	93	Sisäänkäyntien opasteet.....	128
Valaistus.....	93	Pääopaste ja opaskartat	129
Ääniympäristö	94	Suuntaopasteet.....	130
Kokoontumistilat	94	Kerrosnumerointi	130
Pyörätuolipaikat	94	Hissin opasteet	131
Kalusteet ja varusteet	96	Tilaopasteet	133
Ääniympäristö	97	Lattiaan tehtävät opasteet	133
Väestönsuoja	98	Ääni- ja valosignaaliopasteet	134
Majoitustilat	98	Turvallisuusopasteet	135
Esteettömän majoitustilan wc- ja pesutila ..	100	Turvamerkit	135
Asunnon tilat	100	Poistumistie- ja alkusammutusopasteet	135
Eteistilat	100	9 KALUSTEET JA VARUSTEET	136
Asunnon wc- ja pesutilat.....	100	Palvelupisteet	136
Ruoanvalmistus- ja ruokailutilat	102	Jonotusjärjestelmä	137
Asuinhuoneet	104	Palvelutiski.....	137
Asuntokohtaiset ulkotilat	106	Vaatesäilytystilat	139
Asuinrakennusten yhteistilat	108	Istuimet ja pöydät	139
Talosaunat	108	Istuimet	139
Irtaimistovarastot	108	Pöydät	140
Ulkoilu- ja apuvälinevarastot	109	Kulunvalvontalaitteet	141
Talopesulat ja kuivaushuoneet	109	Muut varusteet	141
Jätteiden keräys	109	LISÄTIETOA	142
Autotallit ja -katokset	109	Asetukset	142
5 VALAISTUS JA VÄRISUUNNITTELU	110	Kirjallisuutta	142
Yleis- ja kohdevalaistus	111	TIIVISTELMÄ	144
Valaistuserot	112	SAMMANDRAG	145
Häikäisyn hallinta.....	112	SUMMARY	146
Värien merkitys	113		
Kontrastit	113		
6 AKUSTIIKKA	115		
Äänensiirtojärjestelmät	116		
Äänensiirtojärjestelmien käyttökohteet	117		
Induktiosilmukka	118		
Radiotaajuuslaitteet (FM-laitteet) ja infrapunalaitteet	119		